

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Cu număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	--	---

Pachom.

Pachom este tristul erou al povestirii rușești: „Cât pământ îi trebuie unui om”. Rupt de setea bogăției, Pachom strâmtorise puțința de a se îngăzdui între răsăritul și apusul soarelui. El alergase din răsuputeri de dimineața până în faptul serii ca să facă un cât mai mare ocol al pământului care trebuia să fie al lui, dar în momentul când era să primească titlul de mare proprietar, prin fugă și-a omorât inima — prin suprasfortare — și a murit sărac cum a fost.

Egoismul, care îl înfierbântase până la moarte pe Pachom, sigur că îl găsim și în viața marilor miliardari, ca: Vanderbilt, Rockefeller, Morgan, Ford etc. cu mica deosebire că aceștia din urmă și-au luat o vreme mai îndelungată pentru îmbogățire, **muncind** și nu fugind din greu și trăgând o pelusină considerabilă de noblețe peste egoismul lor. Marile lor opere de caritate și de sprijinire a culturii omenești le face uitat egoismul dela baza îmbogățirii lor.

Vanderbilt, în disonanță completă cu Pachom, la moarte a refuzat șampania care i se oferea, potolindu-și setea cu un pahar de sifon.

Nu știm, dar bănuim, cu drept cuvânt, ce ar fi făcut Pachom în cazul că reușea să pună mâna pe bogăție. Egoismul lui, dublat de o ignoranță și de o sete de stăpânire grozavă, ar fi făcut în primul rând nesuferită viața oamenilor condamnați să-i fie servitori. De opere de caritate și de ajutorarea oamenilor nobili dar săraci sigur că nu i-ar fi ars niciodată lui Pachomie. El însă merită să fie reținut în memoria oamenilor fiindcă ne explică o ordine a naturii. Când nu înțelegem de ce este natura așa de mașteră că ascunde aurul, argintul și sumedenie de comori în fundul mării și în

adâncul pământului, să ne gândim la Pachomie și la consorții lui. Câte rele ar cauza ei pe pământ, având la îndemână comorile pământului.

Pachomie cel cu bogăția materială este fratele mai mic și mai puțin primejdios al lui Pachomie care se face larg în viața intelectuală în special și în viața culturală în general. Savanții, cari au adus un neprețuit serviciu omenei întregi, sunt așa de miloși și așa de omene. În cele mai multe cazuri, ei își trăiesc viața în suferințe nespuse, ignorați și batjocoriți de oameni, și totuși mor mulțumiți. Pachomie, care în vre-o câțiva anișori a înghițit învățătura cu lingura, face pe teribilul. Gata la orice oră a zilei să aplice cele mai neîndurătoare critice oricui, începând dela Kant până la cutare biet funcționar năcăjit. Pachomie, după ce dă cu coasa sa ascuțită în oameni fără milă ca și moartea, mai are „teorii” și „principii” infalibile cari trebuiesc urmate, fiindcă altcum se preface în uragan care nimicește tot. Victimele lui Pachomie fug în zadar din fața lui, fiindcă nu scapă de el decât în cimitir.

Creștinismului, nobilei legi a lui Hristos, îi revine datoria să analizeze puțin viața socială și să-l modereze pe Pachomie din Europa, care e mai strașnic decât cutare șef de canibali din Africa.

În sute și mii de cazuri Pachomie are pofta să deie la fund cu toți oamenii de valoare cari muncesc din greu și își duc în spate cu anevoie bolovanul de piatră al sărăciei ca apoi el să se ridice grațios în vârful piramidei.

Nimica de zis contra societății care îl tolează pe Pachomie să se ridice sus ca un balon umplut cu gazuri ușoare. Un singur drept nu are Pachomie: să facă cruzimi în interesul ascensiunii.

Asta s'a văzut și s'a constatat prin scrieri veridice cum chinătorii Domnului nostru Iisus Hristos pe deasupra răstignirii pe cruce au mai

ținut de bine să-l scuipe, să-l bată și să-l batjocorească, dar cealaltă parte, veridică și ea, cum întregul pământ s'a refăcut în Golgota pentru neamul chinuitorilor pe nedrept ai lui Hristos se vede mai puțin.

Pe Pachomie și pe soții lui cei din ziua de azi l-am schița așa ușor și ne-am vedea de drum, dacă ei nu ar fi așa de grozavi în hipostasa lor de omorători de credință în Dumnezeu. Bieții oameni suferinzi din cauza lor au ajuns să creadă că în lume nu mai este dreptate și ordine.

Să fim liniștiți și să nu ne pierdem nădejdea în Atotputernicul Dumnezeu carele înafară de județul din urmă mai judecă și înainte.

Pachomie se apropie încetul cu încetul de creanga cea mai de sus și de cea mai subțire și când i se va părea că e numai o palmă depărtare dela cer, se va isbi de pământ sfărâmându-se în bucăți.

Să nu uit, Pachom nu e sentimental, ci e „savant“ și brută.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopresbiter.

Vizitațiuni canonice.

Sfințirea bisericii din Doman.

Duminecă 21 Mai, ziua slăvitului împărat și întocmai cu apostolii Constantin și a iubitoarei de Hristos mamei sale Elena, a avut loc, cu o deosebită solemnitate, sfințirea bisericii din Doman de către P. S. Sa episcopul diecezan Dr. Vasile Lazarescu.

Biserica datează de peste o sută de ani, lipsindu-i însă sfințirea arhierescă, pe care P. S. Episcop Vasile a binevoit a o săvârși, după ce biserica a fost renovată, atât în exterior cât mai ales în interior, cu obolul curat al muncitorilor, țărani și minieri, precum și cu deosebitul concurs al direcțiunii minelor locale.

La ora 9 a. m. P. S. Sa sosește în comună, însoțit de P. O. D. Dr. Iosif Ieremia. În fața unui măreț arc de triumf din marginea satului, P. S. Sa este întâmpinat de pretorul G. Stoiacovici, notarul Popa, primarul comunei, care primește pe P. S. Sa cu tradiționalele cuvinte de bun venit, străjeri și străjere în frunte cu inv. Stângu, precum și mulțime mare de popor, așteptând pentru prima dată arhipăstorul lor sufletesc.

Primarul rostește următoarele cuvinte de bun venit:

„Prea Sfințite Părinte Episcop!”

Comuna noastră Doman trăește astăzi unul din cele mai înălțătoare momente, din câte i-a fost dat să trăiască, dela înființarea ei. Este pentru prima oară, când un cap încoronat al Bisericii noastre strămoșești se coboară în mijlocul fiilor săi dreptcredincioși din această comună, pentru a participa la bucuria lor și pentru a-i cinși cu rugăciunile Sale, modestul lăcaș de închinare ridicat de înaintașii noștri și reparat, îngrijit și înfrumusețat cu multă trudă de genunchele de azi.

Prea fericit în sufletul meu, că mie mi-a hărăzit soartea, ca în calitatea mea de primar să Vă întâmpin în numele satului meu, pe lângă rugămintea, de a binecuvânta casele noastre, familiile noastre și copiii noștri, Vă rog, Prea Sfințite Părinte, să-mi permiteți să Vă zic: Bine ați venit în mijlocul nostru! Să trăiți la mulți ani!”

P. S. Sa se îndreaptă apoi spre biserică, calea fiind presărată cu iarbă verde și ramuri de tei, iar mulțimea aranjată în cordoane aclama cu bucurie sosirea Arhierelui.

În fața bisericii, P. S. Sa este întâmpinat de un sobor de preoți. Preotul locului Ioan Uzum, cu crucea și evanghelia, întâmpină pe P. S. Sa cu alese cuvinte de bun venit, făcând și o documentată dare de seamă asupra comunei.

Începe apoi rânduiala sfințirii bisericii urmându-i sf. liturgie. P. S. Sa este înconjurat de un sobor de preoți compus din: P. O. D. Dr. Iosif Ieremia, preoții Mihail Belcia, Coriolan Zuiac, Brutus Belcia, Ioan Uzum și protodiaconul Teodor Roșca. Răspunsurile au fost date de corul din Reșița-Montană, condus cu deosebită măiestrie de d-l Vasile Petrovici, producând o plăcută mulțumire sufletească celor ce-l ascultau.

La priceasnă, P. S. Sa, într'o substanțială cuvântare, arată rolul împăratului Constantin și al mamei sale Elena, cari au contribuit la victoria creștinismului în imperiul roman. Printr'o frumoasă comparație, fixează apoi atitudinea împăraților anteriori lui Constantin față de creștinism, care tot prin împărați ajunge religie oficială de Stat.

În legătură cu sfințirea bisericii, P. S. Sa arată cum toate locurile ascunse de rugăciune ale creștinilor au dispărut, ivindu-se în locul lor frumoase biserici creștine, ca o biruință și ca o consecință naturală a creștinismului triumfător.

Simbolic — continuă P. S. Sa — sfințirea bisericilor în forma de azi, este „o biruință a creștinismului românesc“ care se afirmă cu măreție în țara întregită.

Continuând apoi despre însemnătatea moaș-

telor, P. S. Sa își îndeamnă fiii sufletești, ca ziua sfințirii bisericii lor, să le fie un prilej de îndreptare și să contribuie la formarea unor noi făgașuri de orientare și viețuire spirituală.

După terminarea sf. liturgii, P. S. Sa vizitează Oficiul Parohial condus de preotul local Ioan Uzum, îndreptându-se apoi pe o alee înfrumusețată spre atelierelor miniere.

În fața unui arc de triumf, purtând salutul-simbol al minierilor: „Noroc Bun“, P. S. Sa este întâmpinat de ing. Ioan Probst, care în numele minierilor din șantierul Doman, exprimă mulțumiri P. S. Sale, care vine să viziteze și „Altarul muncii lor“.

Iată cuvântarea de întâmpinare a d-lui inginer Probst:

„Prea Sfințite!

Suntem mândri, că, prin voința Prea Sfinției Voastre am ajuns să ne apropiem cu încă un pas către victoria finală.

Suntem mândri, și prin aceasta Vă suntem recunoscători, că Prea Sfinția Voastră ați binevoit să Vă îndreptați privirea și către altarul muncii, pentru a ne da binecuvântarea de care avem nevoie în aceste vremuri destul de vitrege, dela care să ne dublăm forțele, în întâmpinarea, în mod util, a sarcinilor ce ni se vor ivi în viitor, pentru a ne putea ordona lucrările, realizând astfel un randament cât mai apropiat de adevărul vieții noastre.

Suntem mândri că Prea Sfinția Voastră pășește astăzi în șantierul nostru, care împreună cu gruparea minieră, Vă primește în mijlocul ei în haine de sărbătoare. Cinstea pe care ați binevoit să ni-o acordați prin momentul de față, ne face să uităm pentru o clipă noianul greutăților zilnice, pentru ca să putem asculta și prețui fără nici un murmur ruga pe care Prea Sfinția Voastră o veți ridica Celui de sus, Dumnezeu nostru și al părinților noștri, la locul muncii noastre — care puț de extracție se chiamă — pentru ca să ne întărească mintea, să ne păzească de primejdii, să fim brațe tari de lucru și apărătorii patriei.

În acest scop, Prea Sfințite, sunt interpretul grupei din acest șantier și Vă urez:

NOROC BUN!

P. S. Sa răspunde și între altele spune: „Biserica noastră a fost aceea care a ridicat munca dela sclavie la un loc de cinste“.

S'a procedat apoi la sfințirea puțului de extracție. La sfârșit P. S. Sa primește ca semn de recunoștință, o lampă de mină, ca simbol al minerilor.

Lucrătorul Romulus Colojoară o înmânează cu următoarele cuvinte:

„Prea Sfințite!

Drept recunoștință și mulțumire că ați venit între noi minerii, Vă oferim o lampă de siguranță cu benzina, ce ne este simbol și ne călăuzește la munca cea de toate zilele, din mină. Să trăiți, noroc bun!

Însoțit de d-l ing. Probst, Arhiereul vizitează și atelierelor miniere.

A urmat un banchet, în sala școlii primare. P. S. Sa a ridicat cuvântul pentru M. Sa Regele Carol II, iar d-l ing. Probst pentru Prea Sfinția Sa.

Într'o atmosferă plăcută și mulțumitoare, festivitățile au luat stârșit, iar P. S. Sa însoțit de P. O. D. Dr. Iosif Ieremia și-a continuat drumul spre Moniom.

TEOLOG

* * *

La Moniom

Duminecă, 21 Mai 1939, micuțul sat Moniom a îmbrăcat haina de sărbătoare, spre a primi pe Prea Sfinția Sa Dr. Vasile Lazarescu, părintele sufletesc al credincioșilor din eparhia Caransebeșului. P. S. Sa, întocmai ca odinioară sfinții apostoli, a plecat prin sate, ca să semene sămânța învățaturii creștine adevărate, în ogorul sufletelor creștine, dornice după lumina adevărată.

Drumul dela marginea satului până la sf. biserică a fost împodobit cu ramuri de stejar, flori, mici străjeri și premilitari, în mijlocul cărora stăteau două arcuri de triumf cu inscripția: „Bine ați venit“ și „Întru mulți ani, Stăpâne“.

La ora 4 p. m., cu toate că ploaia a început să cadă, călăreții au plecat întru întâmpinarea Prea Sfinției Sale, iar sătenii cu corul în frunte, au așteptat cu mare bucurie sosirea Arhiereului, arătând că nimic — nici chiar ploaia ce a început să cadă mai tare — nu-i poate împiedeca de a nu primi cum se cuvine pe părintele lor sufletesc.

La ora 5 p. m., în sunetul clopotelor, sosește Prea Sfințitul Părinte Episcop Vasile urmat de d-l primpretor dela Boșca, G. Stoiacovici, fiind întâmpinat cu o mică urare de bun venit de către d-l notar C. Aldan, iar o elevă străjeră îi înmânează un buchet de flori rostind o mică poezie. Prea Sfințitul ia buchetul, sărutând pe micuța străjeră. Acest gest al Prea Sfințitului a stârnit lacrimi de bucurie în ochii sătenilor, simțindu-se fiecare sărutat de părintele lor sufletesc. Preotul local C. Țințariu prezintă Prea Sfințitului sf. evanghelie și prin cuvinte alese dă raportul despre starea comunei. Apoi se face vecernia, oficiată de însuși Prea Sfinția Sa, înconjurat de părintele protopop Dr. Iosif Ieremia, preoții Coriolan Zuiac - Vasiova, Petru Albeanu - Călnic și Cornel Țințariu din loc precum și protodiaconul Teodor Roșca.

Răspunsurile au fost date de corul sătenilor, condus de învăț. Emil Florescu. Într'una din străni a luat loc d-na și d-l Iosif Onciu, director U. D. R., nașii unui clopot dela biserica din loc.

La sfârșitul vecerniei, Prea Sfințitul Episcop rostește o frumoasă cuvântare, desvoltând cuvintele Mântuitorului: „Eu sunt lumina lumii; cel ce vine după Mine nu va umbla în întunec, ci va avea lumina vieții” (Ioan VIII, 12).

Prin cuvinte frumoase, blânde, înțelegătoare și pătrunzătoare, cu exemple luate din viața de toate zilele, P. S. Sa a arătat folosul și pericolul pe care-l poate da o lumină. Întocmai, după cum acele gănganii, cari se adună seara în jurul obiectelor dătătoare de lumină și apropiindu-se prea tare de ele cad moarte, tot așa și omul în dorința după lumină, apropiindu-se prea tare de ea și neștiindu-o folosi spre binele, fericirea lui și a aproapelui, poate să cadă în rătăcire; căci ea mai este și ca o sabie cu două tășuri, folositoare pentru aceia cari o știu mână și vătămătoare pentru aceia cari n'o știu mână. La fel și cultura, nu întotdeauna este de folos sufletului, în unele cazuri ea poate să strice mult.

Lumina culturii adevărate pentru toți oamenii, fără deosebire și pentru toate generațiile este Domnul nostru Iisus Hristos, învățătura Lui, Evanghelia Lui și numai cine se apropie cu credință de această lumină, de Iisus, și se lasă condus de razele ei, adică de învățătura Lui, nu va umbla în întunec și viața îi va fi luminată. Și atunci toate acele gănganii omenești, despre cari nu se știe ce ocupație au avut, cari fac pe predicatorii și propovăduitorii unei noi credințe, greșită însă, prin întrebuintarea tot greșită a învățăturilor Mântuitorului, formând fel de fel de secte dăunătoare și otrăvitoare, ar pieri ca și acele gănganii ce se adună seara în jurul lămpilor.

Aceste cuvinte, cu adevărat părintești, au pătruns și întărit sufletele ascultătorilor cari au umplut biserica, mai ales acum, când dușmanii țării și ai credinței strămoșești caută să ne desbine și slăbească, prin semănare de neghină, de învățături rele. La urmă Prea Sfinția Sa a cetit o rugăciune, prin care a cerut dela Dumnezeu ajutor pentru întreg poporul românesc și pentru ca pacca și buna înțelegere să domnească iarăși printre popoare.

După vizitarea Oficiului Parohial, Prea Sfințitul a plecat, lăsând bucurie și mulțumire în sufletele tuturor Moniomenilor.

Întru mulți ani, Stăpâne!

IOAN MEILĂ.

Pârnga osteneții.

Ceteam în Evanghelia Samarinencii, după conversația Mântuitorului, consumată cu femeea din Sihar, la fântâna lui Iacob, cuvântul lui Iisus spus lapidar și pregnant ucenicilor veniți cu „mâncare” din cetate: „Nu ziceți voi că mai sunt patru luni până la seceriș? Iată, Eu vă spun: Ridicați-vă ochii și priviți holdele, care sunt albe acum, gata pentru seceriș”. Și pentru ca să desăvârșască valoarea strădaniei, zice: „Cine seceră, primește o plată și strânge roadă pentru vieța vecinică...”

*

Sunt câteva zile numai, decând, am primit o adresă a Oficiului protopresbiteral din Răcăjdia, unde se dau directivele preliminarii începutului lucrării misionare, a echipelor preoțești, desemnate pentru evanghelizarea celor două comune montanistice din tract: Cărbunariu și Știnăpariu.

Mărturisesc că din cuprinsul inviațiilor ce se dedeau, sub raport de procedură și sistematizare a lucrării, nu puțin anevoioasă, în interesul isprăvirii cu efect a acestei lucrări, este de netăgăduit: *pastorația individuală*, luarea prin urmare a contactului direct între turmă și păstor.

Iată o problemă de o impresionantă actualitate, pusă cum nu se putea mai ideal.

Căci obiectivi să fim, la ce coeficient de valoare se putea ridica prestața preotului în raport de interese cu turma încredințată lui, decât la o vagă împlinire a unui desiderat simțit mai mult prin obișnuință, ca aceasta: de a auzi la sărbători glasul clopotelor și-a ști că, „părintele” este acasă și face slujbă.

Sub alt raport potențialul nostru de lucru a apărut ca ceva foarte aproximativ.

Să le luăm pe rând. Sub raportul culturizării, onoare excepțiilor, cei mai mulți ne-am eschivat dela orice sarcină pe care credincioșii, încredințați că ne fac cinstea deosebită de a le sta în frunte, ni-o impuneau. Au fost sate unde această acțiune a fost abandonată pentru că preotul, cel mai important factor din angrenajul vieții de obște, a unității lui de răspundere și legiuită îndatorire, a dat îndărăt dintrun început.

Nu mai afirm, că în comunele cu doi sau mai mulți preoți, cel cu dor de lucru adesea a fost și bârlit și stânjenit, de cel cu „alte treburi...”.

Realitatea poate fi aspră și poate să și incomodeze, dar adevărul, acesta este, spus cu francheță și fără ocolișuri.

Sub raportul moral-social am putut figura ca orice în cadrul vieții de întreg a obștei, nu mai ca „părinte sufletească”, nu.

„Părinte”, este cel mai ideal cuvânt pe care colectivitatea noastră drept măritoare îl rostește. Tâlcul lui îl vom găsi concretizat, cu cel mai adânc înțeles, în aceea ce este: tata și mama într'o familie, el, „părintele”, legându-le pe amândouă într'o singură persoană, și tată și mamă făcându-se, distingându-se printr'o precis de graitoare nuanță, ca ceva mult superior părinților naturali.

Dacă așa este, atunci întrebarea, care izvoarește din chiar comuniunea noastră de viață, trăită prea comod cu fiii sufletești pânăci, se pune direct și hotărât întrebarea: Cunoaștem noi intimitățile familiilor credincioșilor noștri? Cunoaștem năzuințele lor? Le cunoaștem spăsaniiile, necazurile, lipsurile, etc., etc.?

Ne cunoaștem credincioșii? Dar raporturile dintre credincioșii noștri? Un complex de întrebări, cari, judecate fără patimă și reticențe vor da același aspru și comun răspuns.

Nu-i cunoaștem, pentru că nu încercăm să le trăim durerile și nici de bucuriile lor nu vrem să ne împărtășim; ne distanțăm de ei, ca să nu-i mai putem apropia de noi.

Și rațiunea de a nu-i putea dirija, respectiv stăpâni, este a se căuta tocmai în fenomenul lipsei atașamentului ce datorăm cu viața noastră chiar, care sută la sută este în funcție de ei.

Și nu numai atât, dar sunt împrejurări, când prin forța lucrurilor, preotul, ca primul factor social-moral al satului, este îndatorat să se plaseze în fruntea anumitor acțiuni, cari ori cât de ideală și frumoasă ar fi, nu pot da un rezultat scontat mai dinainte pentru că lipsește energia solidarizării tuturor pentru un „ce” comun.

Lipsește pivotul încheșării puterilor individuale într'o singură masă; lipsește creditul *numitorului comun*: **preotul**, chemat să facă cheagul, legătura organică dintre individ și individ față de turmă; el apare în mijlocul răzfețelor strădăniilor atunci ca un fenomen și divers și glacial; osmoza social-spirituală nu se poate face fără participarea directă a preotului cu întregul convoiu de cerințe, legate de soarta turmei lui.

...„Preotul trebuie să fie tuturor toate”. ...Și tată și mamă și dirijor și regisor!

Iată deci sensul fericit al binecuvântării P. S. Sale Păr. nostru Episcop Vasile, împărtășită la începutul lucrului misionar din creșterii muntelui „Gheorghe”, binecuvântare ce se po-

goară ca un balsam menit să sfințească pârga ostenețelor, răvășită' n fila Cărții Sfinte cu Cuvântul de aur: „Ridicați-Vă ochii și priviți holdele cari sunt albe acum, gata pentru seceriș”. „... Cine seceră primește o plată și strânge roada pentru viața veșnică”.

Preot Aurel Gr. Mihailoviciu.

Sfântul Părinte Clement Alexandrinul.

De Pr. Ioan Nicorescu.

4. *Care bogat va fi fericit?* (tis o sozomenos plousios-quis dives salvabitur?) o eselență și de bogat cuprins scriere în 42 capitole. Se cercetează întâi (c. 1—20) adevăratul înțeles al cunoscutelor cuvinte ale Domnului (Matei 19, 20—24): bogăția luată în sine nu esclude pe nimeni dela mântuire; din contră aceasta e un mijloc de reușire, dacă se folosește cu iubire față de aproapele. Pentru esercitarea acestei faptice iubiri către deaproapele li se atrage atenția celor bogați asupra capitolului 27—24 unde este frumos exemplul al unei iubiri jertfitoare față de aproapele. Clement istorisește cum apostolul Ioan a cercetat odinioară pe foștii săi învățăcei cari se făcuseră furi și cum i-a adus iarăși la căință. (Euseb. III 24)

Lucrările lui Clement ce sau pierdut.

1. Hypotypose „Schite”, sau explicări scurte ale Sf. Scripturi, precum și la cărțile deuterocanonice și la vr'o câteva cărți apocrife. După Photius această carte a conținut multe rătăcirii, aceasta s'a scris imediat după convertirea sa; 2. O scriere despre pascha; alta despre canoanele bisericesti, scrise pentru aceia, cari au serbat Paștile cu Iudeii și dedicată episcopului Alexandru; scrieri despre defăimare, post, răbdare, prevedință și suflet. Unele dintrânsele, fragmentare, conțin notițe interesante. (Euseb. VI. 13, 14; Ieronim I. c.; Migne, s. gr. T. 9, p. 729 sqq.).

Scrieri dubioase sau mai mult neadevurate.

1. Estrageri din scrierile lui Teodotus; 2. Cărți alese din scrierile profetilor; 3. Comentare la unele epistole catolice-universale, adecă la I Petru Iuda și la ambele ale lui Ioan, mai mult în limba latină și necomplete. Aceste trei lucrări se atribue lui Clement, deși nu ca ceva absolut documentat. (Ceillier, T. II. Migne, 9, 1459 sqq.).

Clement, ca scriitor și mărturie a învățăturilor bisericesti.

Părintele Clement a fost, pentru credința și evlavia sa, la episcopii și părinții din răsărit în mare cinste. Conșcolarul și prietenul său

Alexandru îl considera presbiter sfânt, ca pe un virtuos și vestit bărbat, care a întărit și refăcut Biserica lui Dumnezeu în Capadochia (Euseb. VI. 14; Ieronim I. c.)

Mai mare i-a fost vrednicia ca dascăl și scriitor. Eusebiu îl numește bărbat minunat, care a fost înzestrat cu experiență și înțelepciune în toate științele dumnezeiești și omenești (Euseb. praeparat evang. I. c. 2; cf. IV, c. 16). Clement a meritat în adevăr această laudă, pentru că a fost un escelent apologet și filosof creștin, precum și un dogmatician speculativ. Dânsul a fost *primul fondator al teologiei științifice*. Stilul său corespunde înaltei sale gândiri. El a înțeles și tema care i s'a pus în acel timp, care era: a recunoaște valoarea filosofiei eline și a o respecta și totodată să arăte elinilor, celor cu cultură, și filosofilor sublimitatea învățăturilor creștinismului și ale explica acestora raportul dintre filosofie și teologia creștină. Clement a corespuns acestei însărcinări cu rezultat. „Printrânsul s'a pregătit calea elinilor culturali spre creștinism, a dat creștinismului o nouă putere asupra spiritelor și o poziție evlavioasă pe acest teren“. Lui i se cuvine marele merit, fiind dânsul cel dintâi, care prin o cultură științifică a pătruns între creștini, străduindu-se a se primi studiul filosofiei, spre a se putea creștinismul apăra cu triumf față de atacurile din partea învățaților păgâni. În această nizuință, Clement n'a trecut peste calea de mijloc, ci dumnezeescul Clement, spre a-și susține caracteristica sa demnitate a premers cu piatra fundamentală care era credința“. Clement e și o mărturie aleasă, pentru multe învățături de ale Bisericii.

(Urmează)

Elementul sârb în Glisură (Banat).

(Continuare)

de Pr. Al. Gruia.

Din cele 18 comune de pe malul drept al bătrânului Danubiu, 10 sunt cu naționalități și confesiuni diferite; 7 curat românești și numai una cu majorități sârbe.

Cele 10 mixte până în 1935, adică circa 17 ani au dăinuit fără biserică și preot român, cu alte cuvinte nepăstorite în duhul ortodox român și lăsate în voia curentului slav a cărui matcă era și este vis-à-vis, peste Dunărea frumoasă cu permise de afluențe libere-reciproce. Așa că, orice act creștinesc necesar se efectua și de biserică sârbă, în vechea limbă slavă a cărei putere mistică nu s'a uitat încă, iar ca organ de efectuare era preotul sârb care, — natural — trebuia să fie la înălțimea postula-

tului lor național spre a avea cât mai mari merite. Și iată, în ce fel pe Nicola, l-am aflat: Nicolici, pe Bogdan: Bogdanovici. Gheorghe: Gioca. Nicolae: Nica. Ion: Iova, Matci: Mata, Mihai: Mișa. pe Petru: Pera, pe Măric: Mara, Ana: Anca, Elena: Lenca și atâția Jurji de azi.

Dacă care-cumva, din cei pripășiți de ai noștrii pe aici, erau mai conștii de sângele românesc din ei, transmis din moși-strămoșii lui, rezistând cu dârzenie influenței acesteia de contopire a celor două elemente conlocuitoare, acela risca sau să fie ironizat mereu și boicotat în fel și chip de frații sârbi, până ce era forțat ori să-și ia tâlpășița aiurea, ori ceda, contopindu-se pe veci în masa lor și în cazul acesta, adio! Neam și Țară.

Nu rare-ori cu privire la limba de vorbire, deși incontestabil, că limba noastră e mult mai ușoară, mai frumoasă, mai sonoră și mai poetică în expresiuni, totuși cei pierduți din aceștia de ai noștrii, ba chiar și alții cari încă mai dau semne de conștiință românească, și-au însușit afară și în familie limba de vorbire sârbească. Iar unde nu a putut pătrunde, au schimonosit-o pe a noastră cu termeni de împrumut sârbești (barbarisme). Mi-a fost dat de multe ori, să trec pe lângă câte vre-un român de aceștia pe care cunoscându-l, am ținut să-i dau binețe pe limba mea cu străbunul: „Bună ziua“, cu scopul de a putea constata dacă reușesc să-i stimulez simțământul de mândrie al originii sie. Mi s'a răspuns — de alt fel destul de agreabil — cu: „Bog pomogo“ = Dumnezeu să ne ajute. Aceasta înseamnă că, la acest soi de români sârbizați, conștiința și vocea sângelui, sunt complect adormite.

Printre atâtea alte cauze de sârbizare, înșirate sporadic până aci, o contribuție foarte valoroasă care a dat multă „apă la moara lor“, se pot adauge și măruntele socoteli de partid, ale foștilor noștrii politicieni nefaști din vechiurile regimuri politice, apuse azi.

Aceia pentru meschine calcule de urnă, tolerau ba chiar încurajau aceste cutropiri și nedreptăți ale grațiilor lor sârbești, în detrimentul elementului român, prin urmare a Neamului din care, durere, făceau și dumnealor parte. S'a întâmplat chiar, în această materie ca unii din slujbașii de pe aici în subordine, cari pe lângă exercitarea profesiei lor, să contribuie și dânsii la acest postulat național și bisericesc, aducându-ne un prețios aport prin modestul apostolat național pe care-l făceau să fie amenințați cu transferarea și chiar cu suspendarea din serviciu. Aceasta se întâmpla numai din cauză că, satelitul aciuiatului politic de la putere, era un „fac

totum" pe aici, iar ca apogeu acest satelit mai era și de o origine minoritară (sârbă). Și în felul acesta se dădea câștig de cauză — întotdeauna — minorității sârbești, stingând în felul acesta orice licărire și zel de naționalism a acelor care înțelegeau aceasta mult mai bine decât cei de la conducere. Astfel am ajuns să constatăm că, conducătorii treburilor publice și private de pe aici, în loc să sprijine și încurajeze elementele românești, pentru a prospera în această regiune, angajând numai de aceștia la orice lucrări sau împrinderi, satisfăcând în felul acesta și un postulat național atât de imperios stimulând în același timp sentimentul de mândrie că, Românul e stăpân în Țara lui, din contră, satisfăceau alte cereri de ale minoritarilor și sectarilor, înlăturând pe românii nevoiași de la binefacerile cu care ar fi putut, măcar în parte, alina suferințele și mizeria celor de acasă.

(Urmează)

ȘTIRI

Consistor plenar. Sâmbătă în 20 Maiu s'a ținut o ședință a secțiilor unite din Consiliul eparhial. S'au promulgat hotărârile Adunării eparhiale, s'au numit administratorii protopopești pentru Făget și Panciova. La Făget a fost numit capelanul protopopesic *Ioan Munteanu*, la Panciova preotul *Victor Popoviciu* din Satulnou, în locul protopopilor, pensionați. Totodată s'a făcut numirea secretarului eparhial în persoana colaboratorului nostru, preotul *Petru Toma*.

O faptă de laudă. Dl Dr. Virgil Budințian, Primarul orașului Caransebeș, ales consilier onorific al Eparhiei noastre a donat pe seama bisericii catedrale un rând de ornate preotești. Dl Budințian nu este la întâia faptă de acest fel, ceace denotă un suflet mărinimos și nobil. Dumnezeu să-i răsplătească jertfa curată!

Comuna bisericăscă din Logoj a donat spitalului județean de acolo 1000 Lei în cărți potrivite pentru bolnavi. Gestul șade bine acestei fruntașe parohii și preotului Nicolae Sintescu, duhovnicul spitalului care a mijlocit votarea acelei sume.

De ce nu se pot executa ordinele arhieresti? Credinciosul Petru Stan, agricultor în Prisaca, printr'un articol — din care transpiră multă mâhnire — ne desvăluie una din cauzele care fac să fie sabotate ordinele mai înalte. În Prisaca de Sf. Paști s'au colectat aproape 2000 Lei, pentru lumânări, Paști etc. *Epitropul* cumpără însă numai 1½ kg. lumânări de ceară curată și 3¼ din cele de parafină! Pe bună dreptate corespondentul nostru e nemulțumit. Așteptăm, în asemenea cazuri, ca preoții să arate nesupunerea organelor subalterne și să avizeze la măsuri pentru pedepsirea acelor. Când creștinii jertfesc bucuros, iar autoritățile îndrumă așa cum trebuie, sabotarea la care se dedau — în destul de multe locuri — epitropii, e o călcare de lege ce nu poate trece nepedepsită!

Ordin circular.

Nr. 3141 Sc. 1939.

Constatându-se că și astăzi mai sunt o seamă de preoți în restanță cu înaintarea chestionarului și a fotografiilor pentru monografie, ceace constituie o condamnabilă întrelăsare și totodată o piedică în calea publicării monografiei, atragem pentru ultima oră atenția celor restanțieri să intre și ei în legalitate în timpul cel mai scurt cu putință.

Caransebeș, la 23 Maiu 1939.

Consiliul eparhial.

A V I Z

Se atrage atențiunea On. preoți, cari trec la penziune, că — pe baza unui certificat de pensionare, eliberat de Consiliul eparhial — pot ridica cotizațiile depuse la Cassa Clerului, pe lângă o cerere adresată direct Casei Clerului în București str. Maria Rosetti Nr. 63.

Tot astfel și după preoții răposați, urmașii legali pot ridica cotizațiile dela Casa Clerului, anecșând la cerere, următoarele documente:

1. Estras de moarte dela oficiul parohial.
2. Certificat dela primăria locală, din care să se constate, că solicitantul este urmașul legal al preotului răposat, care a suportat spesele de înmormântare.

Caransebeș, la 25 Maiu 1939.

Cassa Diecezană.

Concurse

Consiliul parohial ort. român din Zgribești, jud. Severin, în baza decisului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 664 B. ex 1939 din 16 Martie a. c., publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a vacantă din Zgribești.

Beneficii:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 50 jug. 841 stj. □.
2. Două intravilane.
3. Stola obicinuită.
4. Birul parohial.
5. Locuința în casa parohială.

Toate impozitele după aceste beneficii are să le suporte preotul ales.

Ceice reflectează la această parohie, având prealabilă încuviințare din partea P. S. S. Episcopului diecezan, își vor înainta cererile adresate Consiliului parohial Zgribești, prin Prea Onoratul Oficiu protopopesc din Lugoj, apoi se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Zgribești, spre a-și arăta îndemnarea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua alegerii.

Zgribești, din ședința consiliului parohial ținută la 2 Aprilie 1939.

Președinte
Corneliu Țucu
adm. parohial.

1—3

Notar
Antoniu Zgriba
notar cercual.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral. *Dr. Aurel Mihaiescu* protopop.

În baza ordinațiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6698/B-1938, Consiliul parohial ort. rom. din comuna Mercina, județul Caraș publică concurs pentru ocuparea postului de paroh la parohia I-a de clasa I-a din Mercina, protopresbiteratul Oravița, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Beneficii:

1. Sesiunea parohială, constătătoare din 38 jug. arător și anume: 8 jug. Cerete; 3 jug. livada Orzii: 1 jug. livadă în Doban; 3 jug. pe Gai; 6 jug. Ceretea scurtă; 4 jug. Drumul Orăviții (surupină); 4 jug. livada Traunici; 1/2 jug. grădină în izlaz; 1/2 jug. intravilan (plat) la drumul mare.

2. Stola uzitată.

3. Locuință în casa națională bisericească și anume: Două camere în curte jos, iar sus una cameră, una bucătărie, una cămară, un pod, pivnița de sub aceste locuințe, 400 stj. □ plat în continuarea curții și un ochi de hambar.

4. Birul uzitat.

5. Retribuție dela Stat.

6. Toate impozitele împreunate cu aceste beneficii cad în sarcina preotului.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta cererea, adresată consiliului parohial din comuna Mercina, prin Prea On. Of. protopresbiteral din Oravița, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică din Mercina pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, însă nicidecum în ziua alegerii.

Recurenții vor avea și încuviințarea prealabilă a Prea Sfințitului Dm̃n Episcop Diecezan.

Mercina, din ședința consiliului parohial ținută la 11 Decembrie 1938.

Eugen Popoviciu m. p. **Ioan Sculici** m. p.
paroh președinte. 1—3 notar.

În conțelegere cu oficiul protopopesc.

Apostolul Ediția de Sibiu
se poate comanda la **Librăria Diecezană.**

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

Publicațiuni de licitație.

În baza aprobării Ven. Consiliu Eparhial Nr. 1518 E ex. 1939 se publică licitație cu oferte închise pe ziua de 18 Iunie 1939 orele 16, în sala de ședința a Consiliului, pentru descoperirea și reacoperirea sf. biserici din Duboz, jud. Timiș.

Prețul conform devizului este de 51.336 Lei.

Planul și devizul pot fi văzute zilnic la Oficiul parohial.

Licitanții vor depune pe lângă ofertă și 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte de stat.

Consiliul parohial își rezervă dreptul a da lucrarea acelui măestru în care are mai multă încredere ori care va fi rezultatul licitației.

Contractul devine obligator pentru ofertanți imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească după aprobarea Ven. Consiliu Eparhial.

Duboz din ședința consiliului parohial ținută la 18 Maiu 1939.

Președinte:

Ioan Vasli
paroh.

Secretar:

Ioan Cojocariu.
înv. dir.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consiliu Eparhial de sub Nr. 4107 E. ex 1938 se publică concurs pentru facerea iconostasului și mobilierului noiei biserici din Bucoveți, protopresbiteratul Făgetului pe ziua de 11 Iunie a. c. orele 15 p. m. în localul primăriei.

Planul și caetul de sarcini se pot vedea zilnic la oficiul parohial. Ofertele se vor prezenta în scris până în ziua de 11 Iunie cu vadiul de 10% în bani sau hârtii de valoare.

Comuna bisericească nu acordă spese de călătorie, iar contractul devine obligator pentru antreprenorii îndată după subscriere, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Consiliu Eparhial ort. rom. din Caransebeș.

Bucoveți, la 20 Mai 1939.

Alexandru Popoviciu
președ. cons. paroh.

Ioan Peicuți
secretar.

La „Librăria Diecezană” din Caransebeș

se găsesc de vânzare următoarele
partituri pentru coruri:

- 3 Coruri mixte de Sabin V. Drăgoi: „Bănățeana”, „Trandafiri de pe răzoare”, „Idilă Bihoreană” Lei 65
- Colecție de coruri bărbătești de Sabin V. Drăgoi „ 125
- Liturgia Sf. Ioan Gură de Aur, cor bărbătesc „ 80
- „Repertoriul muzical al Banatului”, colecție de piese muzicale pentru coruri mixte, coruri de bărbați și fanfare „ 300
- „Nădejdea mea și Rugăciune” de Ion Crișan pentru cor bărbătesc „ 10
- „Innul Regal” „ 12

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane Caransebeș